

UZASADNIENIE

Powódka M. W. w ostatecznie sprecyzowanym powództwie dochodziła od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.: - kwoty 10.100 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 8.997,76 zł tytułem zwiększonych wraz z ustawowymi odsetkami kosztami procesu oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku mogące powstać w przyszłości .

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, kwestionując je zarówno co do wysokości. Pozwany podtrzymał swoje stanowisko zaprezentowane na etapie postępowania likwidacyjnego, podkreślając, że wypłacona na rzecz powódki kwota 12.000 zł stanowi adekwatne zadośćuczynienie.

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 10.100 zł tytułem zadośćuczynienia , kwotę 7.210,71 zł. tytułem odszkodowania obie z ustawowymi odsetkami , oddalił powództwo w pozostałej części i orzekł o kosztach procesu stosownie do wyniku sporu.

W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 lutego 2009 r. w miejscowości M. doszło do wypadku komunikacyjnego. Kierujący pojazdem marki V. (...) nie dostosował prędkości do panujących warunków drogowych, stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i uderzył czołowo w nadjeżdżający z przeciwka samochód marki F. (...) kierowany przez powódkę. Sprawca zdarzenia został skazany prawomocnym wyrokiem.

Na miejsce zdarzenia wezwane zostały służby ratownicze. Straż pożarna wycięła drzwi w samochodzie powódki, powódka została wyciągnięta z pojazdu. Z miejsca wypadku powódkę przewieziono do szpitala. Od dnia wypadku do dnia 26 lutego 2009 r. powódka przebywała na Oddziale Klinicznym Neurochirurgii Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł.. U powódki rozpoznano uraz głowy z utratą przytomności, wstrząśnienie mózgu oraz uraz prawego splotu barkowego. Od dnia 6 marca do dnia 17 kwietnia 2009 r. powódka przebyła rehabilitację na Oddziale Rehabilitacyjnym III Szpitala Miejskiego im. dr K. J. w Ł.. Rozpoznano u powódki pourazowe uszkodzenie prawego splotu ramiennego oraz niedowład kończyny górnej prawej, a także stan po urazie głowy ze wstrząśnieniem mózgu. W wyniku leczenia rehabilitacyjnego uzyskano zmniejszenie dolegliwości bólowych, znaczną poprawę zakresu ruchu kręgosłupa szyjnego i zakresu ruchów biernych w stawach prawej ręki. Stwierdzono nadal utrzymujący się niedowład prawej ręki z częściowo zachowaną funkcją chwytną ręki.

W okresie od 21 czerwca do 2 lipca 2010 r. powódka przeszła serię zabiegów rehabilitacyjnych składających się z masaży wirowych, masaży ręcznych, prądów diadynamicznych.

W okresie od 29 listopada 2013 r. do 4 grudnia 2013 r. powódka przebywała w Pododdziale Neurologicznym (...) Centrum (...) z rozpoznaniem między innymi stanu po urazie barku prawego z porażeniem splotu barkowego. Po wypisaniu z oddziału zalecono dalsze leczenie w poradni Neurologicznej i Rehabilitacyjnej.

Powódka w skutek wypadku z dnia 19 lutego 2009 r. doznała istotnych cierpień fizycznych w postaci bólu o różnej lokalizacji, ograniczenia pełnej wydolności ruchowej, uciążliwości i długotrwałości leczenia. Cierpienia te były szczególnie nasilone w okresie pierwszych 2 miesięcy po wypadku, w późniejszym okresie uległy zmniejszeniu. Doznane obrażenia wywołały u powódki pourazowy zespół bólowo- korzeniowy kręgosłupa szyjnego.

Powódka w okresie pierwszych 2-3 miesięcy wymagała opieki osób trzecich przy wykonywaniu ciężkich prac fizycznych, dźwiganiu, pomocy w pracach obciążających szczególnie obręcz barkową – w wymiarze ok. 7-8 godz. tygodniowo. W kolejnych miesiącach zakres koniecznej opieki osób trzecich zmniejszył się do średnio 3-4 godzin tygodniowo.

Koszt miesięczny leczenia wynosił: w zakresie leków przeciwbólowych- 50 zł, leków obniżających napięcie mięśniowe – ok. 40/50 zł.

U powódki występuje ryzyko nawrotu zespołów bólowych kręgosłupa szyjnego, niezwiązanych bezpośrednio z wypadkiem, a wynikających z naturalnym przebiegiem choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa.

W skutek przedmiotowego wypadku powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w związku z powstaniem pourazowego zespołu bólowo – korzeniowego kręgosłupa szyjnego o uciążliwym przebiegu klinicznym w rozmiarze 10% .

Decyzją z dnia 25 marca 2009 r. pozwany przyznał na rzecz powódki kwotę 2.800zł tytułem odszkodowania za szkodę całkowitą pojazdu.

W dniu 1 czerwca 2009 r. do pozwanego wpłynęło pismo pełnomocnika powódki, zawierające żądanie wypłaty kwot: 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 20.000 zł odszkodowania tytułem zwiększonych potrzeb.

Pismem z datą 17 czerwca 2009 r. pozwany poinformował powódkę o uznaniu roszczenia w wysokości 12.000 zł stanowiącego zaliczkę na poczet świadczeń odszkodowawczych .

Pismem z datą 14 września 2009 r. pozwany poinformował powódkę o uznaniu dodatkowo roszczenia w wysokości 1.546,17 zł . Kwota ta stanowi uzupełnienie wcześniej wypłaconego odszkodowania.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd orzekający uznał powództwo za zasadne w przeważającej części.

Powódka dochodziła ostatecznie od pozwanego kwoty 10.100 zł tytułem zadośćuczynienia, oraz kwoty 8.997,76 zł tytułem zwiększonych potrzeb , na którą składały się:- 1.120 zł – kosztów badań, konsultacji lekarskich i zabiegów fizjoterapeutycznych,- 501,23 zł – za zakup leków i zaopatrzenia ortopedycznego,- 1862,13 zł za przejazdy taksówkami,- 2.281,40 zł za usługi transportowe i parkowanie auta,- 2.318 zł za wynajem samochodu z kierowcą,- 915 zł koszt opieki osób trzecich.

Zasada odpowiedzialności pozwanego nie była kwestionowana, a spór koncentrował się na wysokości dochodzonych roszczeń.

Naprawienie szkody winno obejmować wszystkie straty, poniesione wskutek zaistnienia szkody, stanowiące normalne następstwo działania, z którego szkoda wynikła (art. 361 § 2 k.c.). Następuje ono według wyboru poszkodowanego: przez przywrócenie stanu poprzedniego bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Odszkodowanie ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego uszczerbku, ale przy zastrzeżeniu, że nie powoduje jednocześnie nieuzasadnionego wzbogacenia poszkodowanego. W przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 k.c.). Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia uwzględniono rodzaj odniesionych obrażeń w postaci bólu o różnej lokalizacji, ograniczenia pełnej wydolności ruchowej, uciążliwości i długotrwałości leczenia. Na skutek odniesionego w czasie wypadku urazu powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości łącznie 10 %.

Uwzględniając zarówno rodzaj i rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy, jak też dyrektywę przyznawania umiarkowanego zadośćuczynienia, Sąd uznał, że kwota 10.100 zł. nie przekracza należnego zadośćuczynienia, także przy uwzględnieniu, że wcześniej wypłacono kwotę 12.000 złotych z tego tytułu.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Z tytułu kosztów opieki osób trzecich powódka żądała zasądzenia kwoty 915 zł. Biorąc pod uwagę ustaloną wysokość stawki za usługi opiekuńcze w zestawieniu z określonym przez biegłą neurolog czasem trwania konieczności korzystania przez M. W. z pomocy osób trzecich, roszczenie powódki w tym zakresie zasługiwało na uwzględnienie w całości. Zasada pełnego odszkodowania obejmuje również

wyrównanie straty wynikłej z niemożliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia lub uszkodzenia. Niemożność korzystania z rzeczy (tu z samochodu, który został uszkodzony) jest normalnym następstwem szkody, o której mowa w art. 361 § 1 k.c., powodującym obowiązek wypłaty odszkodowania, w szczególności gdy zastąpienie rzeczy uszkodzonej w okresie jej naprawy wymagało wydatków. Postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia. Poniesiony przez poszkodowanego koszt wynajmu pojazdu zastępczego, jeżeli stanowi skutek szkody, winien podlegać wyrównaniu. Powódka przedstawiła fakturę VAT, którą udowodniła, iż poniosła koszt 2.318 zł. z tytułu wynajmu samochodu. Dlatego Sąd uwzględnił roszczenie M. W. w tym zakresie w całości.

Za uzasadnione co do zasady Sąd uznał roszczenie powódki zwrotu kosztów przejazdu taksówkami w łącznej kwocie 1.621,25 zł. M. W. w związku z obrażeniami doznanymi w wypadku drogowym była zmuszona korzystać z rehabilitacji oraz dojeżdżać na konsultacje do lekarzy specjalistów. Poniesione koszty z tego tytułu powódka udowodniła rachunkami na łączną kwotę 1.621,25 zł.: Na uwzględnienie zasługiwało także żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz kwoty 2.281,40 zł. tytułem kosztów holowania i parkowania samochodu F. (...). Podobnie jak w przypadku kosztów wynajmu samochodu, powódka udowodniła fakt poniesienia kosztów związanych z holowaniem i parkowaniem pojazdu, składając fakturę VAT. W konsekwencji Sąd zasądził w punkcie 1 wyroku obok zadośćuczynienia, kwotę 7.210,71 złotych tytułem odszkodowania za koszty opieki osób trzecich, holowania i parkowania samochodu, który uczestniczył w wypadku drogowym oraz kosztów wynajmu samochodu i kosztów przejazdów taksówkami w celu dojazdów na rehabilitację i konsultacje medyczne, a także kwotę 75,06 zł. tytułem kosztów leczenia.

W pozostałej części oddalono powództwo w zakresie odszkodowania ponad kwotę 7.210,71 zł. jako nie udowodnione.

Podstawę orzeczenia o odsetkach stanowi art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 817 k.c. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., rozdzielając je proporcjonalnie między strony, stosownie do wyniku postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie w części obejmującej całość zadośćuczynienie i zasądzone odszkodowanie w kwocie 2.318 zł obejmujące koszt najmu pojazdu zastępczego apelacją zaskarżył pozwany żądając zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa w zaskarżonej części ze stosowną zmianą orzeczenia o kosztach postępowania z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie prawa procesowego to jest art.233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz naruszenie przepisów prawa materialnego to jest art. 445 § 1 k.c. poprzez zasądzenie kwoty nie spełniającej kryteriów odpowiedniości i art. 361 k.c. poprzez uznanie, że koszty najmu pojazdu zastępczego poniesione po wypłacie odszkodowania za pojazd z tytułu szkody całkowitej pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy aprobuje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i wyrażone przez ten Sąd oceny prawne i przyjmuje je za własne. Zarzuty skarżącego zawarte w apelacji nie zasługują na uwzględnienie.

Jako chybiony należy ocenić zarzut apelującego naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c., polegający na ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego bez jego wszechstronnego rozważenia w oparciu o zasady logiki i doświadczenia życiowego. Odnosząc się do powyższego zarzutu należy wskazać, iż w myśl art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych,

pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Z uwagi na przyznaną sądowi swobodę w ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie wtedy, gdy podstawą rozstrzygnięcia uczyniono rozumowanie sprzeczne z zasadami logiki bądź wskazaniami doświadczenia życiowego. W niniejszej sprawie Sąd I instancji opierając się na opinii biegłej, zeznaniach strony postępowania i złożonych dokumentach w sposób prawidłowy i wnikliwy ustalił istotne okoliczności przedmiotowej sprawy. W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującego w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie polemikę z prawidłowymi i nie obciążonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Chybiony jest również zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, czyli naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z przywołanym art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującego w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie polemikę z prawidłowymi i nie obciążonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu I instancji. Mimo przeciwnych sugestii apelacji, Sąd I Instancji, dokonał wnikliwej i trafnej oceny przedstawionych w sprawie dowodów, w oparciu o którą wyprowadził również słuszne wnioski jurydyczne A swoje stanowisko przy tym także przekonująco i wyczerpująco uzasadnił. Wobec faktu, że nie jest rzeczą Sądu Odwoławczego powielanie wyводу prawidłowo przedstawionego już przez Sąd Rejonowy, którego argumentację Sąd Okręgowy w całości podziela, w ramach niniejszego uzasadnienia poprzestać należy na odniesieniu się do zarzutów podniesionych przez skarżącego w apelacji.

Chybiony jest zarzut naruszenie art. 445 § 1 k.c. poprzez uznanie, że zasądzone na rzecz poszkodowanej zadośćuczynienie było zawyżone. Należy przypomnieć, iż zadośćuczynienie dotyczy szkody niemajątkowej, a więc nieprzeliczalnej na określoną kwotę pieniężną. Ustawodawca nie wprowadził przy tym żadnych kryteriów, jakimi powinien kierować się sąd przy ustalaniu wysokości należnego poszkodowanemu zadośćuczynienia, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, iż ma być ono „odpowiednie”. Już z powyższego wynika zatem, iż pojęcie „sumy odpowiedniej” jest pojęciem o charakterze niedookreślonym. Z tego względu w orzecznictwie, a także w doktrynie wskazuje się kryteria, którymi należy kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Winno ono mieć

charakter kompensacyjny, a więc musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Z tego wynika, że „wartość odpowiednia” to wartość utrzymana w granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Na wysokość zadośćuczynienia składają się nadto cierpienia pokrzywdzonego - tak fizyczne, jak i psychiczne, których rodzaj, czas trwania i natężenie należy każdorazowo określić w kontekście materiału dowodowego sprawy. Indywidualny charakter zadośćuczynienia przesądza o tym, że ostateczne ustalenie, jaka konkretna kwota jest „odpowiednia”, z istoty swej należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, W kontekście powyższych uwag stwierdzić należy, że zmiana wysokości należnego zadośćuczynienia przez Sąd drugiej instancji może nastąpić wyłącznie wtedy, gdy zasądzona kwota odbiega w sposób wyraźny, wręcz rażący, a nie zaś jakkolwiek, od kwoty adekwatnej do rozmiarów doznanej krzywdy. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd orzekający granic swobody orzecznictwa nie przekroczył, co czyni podniesiony w apelacji zarzut chybionym.

Nie sposób także zgodzić się ze skarżącym, że w realiach rozpoznawanej sprawy brak było podstaw do przyjęcia, że powódka udowodniła celowość najmu pojazdu zastępczego. Zgodnie z treścią art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Podstawową funkcją odszkodowania jest kompensata, tj. przywrócenie w majątku poszkodowanego stanu rzeczy, który został naruszony wyrządzeniem szkody, w granicach poniesionej szkody. W ocenie Sądu Okręgowego ponoszenie kosztów najmu samochodu zastępczego pozostaje w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym. Pozbawienie możliwości korzystania z przedmiotów majątkowych stanowi szczególny rodzaj szkody majątkowej, zwłaszcza wtedy, gdy przedmiot zaspokaja potrzeby, które mogą być zaspokojone zastępczo w drodze odpłatnego korzystania z najmu samochodu zastępczego. Nie ma racji skarżący zarzucając, że koszty najmu pojazdu zastępczego poniesione po wypłacie odszkodowania za pojazd z tytułu szkody całkowitej w realiach rozpoznawanej sprawy nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym. Sąd Okręgowy w pełni akceptuje pogląd wyrażony w Uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 17 listopada 2011 r. III CZP 5/11, zgodnie z którym ubezpieczyciel obowiązany jest pokryć koszty najmu pojazdu zastępczego przez okres niezbędny do nabycia nowego pojazdu. Oznacza to że granica odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela nie może być automatycznie utożsamiana z momentem wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą w pojeździe. Szkodą są wszelkie koszty poniesione w związku ze zdarzeniem ją wywołującym których poszkodowana nie musiałaby ponieść, gdyby zdarzenie nie zaistniało i one stanowią o zmniejszeniu jej majątku. Przedłożenie przez powódkę faktury VAT, powoduje przerwienie ciężaru dowodu, które wynika z domniemania faktycznego, iż skoro poszkodowana przedstawiła rachunek za wynajem pojazdu zastępczego, a jego autentyczność nie jest kwestionowana, to ubezpieczyciel sprawy szkody ma obowiązek wyłożoną na wynajem pojazdu zastępczego kwotę zwrócić (art. 231 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia apelacji i działając na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Mając na względzie wynik niniejszego postępowania, o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c.. Na koszty poniesione przez powódkę w postępowaniu apelacyjnym złożyło się wynagrodzenie jej pełnomocnika, ustalone w oparciu o § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461).